

кичик БИЗНЕСДА КАТТА ПУЛ ИШЛАШ МУМКИН

ЖЕФФРИ Ж. ФОКС

Кичик бизнесни юритиш тадбиркорга ўз шахсий сало-
ҳиятини амалга ошириши ва моддий манфаатини яхшилаши
учун улкан имкониятларни тақдим этади. Ҳеч қандай
банк омонатлари, юқори ойлик ва мукофотли ишлар ҳам
муваффақиятли шахсий бизнесни юритиш натижасида
эришилган даромадга солиштириб бўлмайди.

Ушбу китобдаги таниқли мутахассиснинг тавсиялари
сизга бизнесда муваффақиятта эришишга ва тадбиркор-
ликдаги сунъий түсикларни енгишга ёрдам беради. Унинг
тавсиялари оддий бўлиб, ҳам тажрибали, ҳам энди иш
бошлаган тадбиркорлар учун бирдек фойдали.

Китоб кенг ўқувчилар оммасига мўлжалланган.

Рус тилидан Ҳуршида ТУРСУНБОЕВА таржими.

Барча ҳуқуқлар амалдаги қонувларга асосан ҳимоялланган.

"DAVR PRESS" нашриёт-матбаа уйининг ёзма рухсатисиз
ушбу нашрии қисмая ёки тўлиқ ҳолда бошда оммазий
ахборот воситаларидага электрон ёки механик кўринишда
кучириб босиш, магнит ташувчи воситаларда тарқатиш ҳатъий
такиқланади.

ISBN 978-9943-4610-7-9

© "DAVR PRESS" НМУ, 2017

СУЗБОШИ ЁКИ СИЗ НИМА УЧУН БУ КИТОБНИ ЎҚИБ ЧИҚИШИНГИЗ КЕРАК?

Агар шахсий кичик бизнесга асос солмоқчи бўлсангиз ёки унча катта бўлмаган компаниянинг әгаси ҳисоблансангиз — бу китоб айнан сиз учун.

Қаерда кичик бизнес мавжуд бўлса, ўша ерда пул бўлади. АҚШда даромад солиқлари умумий миқдорининг 51 фоизи америкалик солиқ тўловчиларнинг 5 фоизи ҳиссасига тўгри келади. Бошқача айтганда, аҳолининг кам қисми катта солиқ тўлайди. Ўша 5 фоиз йирик солиқ тўловчиларнинг 65 фоизи катта бўлмаган компанияларнинг эгалари ҳисобланади. Уларнинг ўртacha даромади 400 минг доллардан ортади. Бу озмунча пул эмас!

Давлат статистикасининг маълумотлари бўйича, АҚШда энг камидаги 25 миллионта компания “кичик бизнес” тоифасига киради (АҚШда кичик бизнес деганда 500 кишигача ишлайдиган компания тушунилади. Бу корпорация, шериклик ёки бир кишининг эгалигидаги ташкилот бўлиши мумкин). Дарвоқе, бундай компанияларнинг сони бир неча миллионтадир. Лекин шуни унутмаслик керакки, қайсиadir маънода официантлар, такси ҳайдовчилари, кўчада лимонад ва газета сотувчилар ҳам кичик бизнес билан шугулланишади.

Етказиб берувчи болалар, энагалар, эстрада артистлари ва коммивояжерлар (хусусий корхона ёки фирма молларидан намуна кўрсатиб, шаҳармашаҳар буюртма тўпловчи вакил) ҳам кичик бизнесга алоқадор.

Кичик бизнесга мансуб 25 миллион ташкилотдан қарийб 20 миллионтасида 50 ишчидан кам одам хизмат қиласди. Улардан тахминан 17 миллионтасида барча ишни бошлиқ билан бирга бир ёки икки киши бажаради.

Америкада фақат агентлар, ҳомийлар, сармоядорлар, консультантлар, инвесторлар, ихтироичлар, вакиллар, улгуржи сотувчилар, ҳамкорлар, архитекторлар, банкирлар, дурадгорлар, муҳандислар, баққоллар, сартарошлар, бўёқчилар, сувсозлар ва ресторон эгалари кичик бизнес эгалари ҳисобланмайди.

Кичик бизнесда мудаффақиятга эришганлар орасида ўрта мактабни тутатмаганлардан Гарвард университети битирувчиларигача, қариялардан ёшларгача, эркаклардан қизларгача, ҳашаматли турмуш кечиравчилардан қашшоқликда яшовчиларгача бор. Улар астойдил меҳнат қилишади, маҳсулот яратишади, таълим учун тўлов киритиш ва гаровга тўлаш учун сон-саноқсиз чекларга имзо қўйишади. Лекин нима бўлган тақдирда ҳам улар ўз тақдирларини ўзлари яратишади.

Таъкидланганидек, кичик бизнес бор жойда пул бор. Бундан ташқари, у ерда ақл-идрок эгалари бўлади. Ҳар йили АҚШ иқтисодиётидаги яратиладиган деярли барча янги иш жойлари кичик бизнесга тўғри келади. Йирик компанияларга қараганда кичик бизнес ишчилари 14 баробар кўпроқ патентни амалиётта жорий этишади.

Қаерда кичик бизнес бўлса, ўша ерда иш қайнайди. Йирик компания бош директори бир ойда қиладиган ишдан кўра кичик бизнес эгаси бир кунда кўпроқ ишни амалга оширади. Йирик компаниянинг олий менежментидан фарқли ўлароқ у бир ўзи барча ишларни қиласди: ишлаб чиқаради ё сотиб олади, сотади, қароз олади, ҳисобларни ёзди, пулларни олади, тўлайди, ўйлаб топади, янгилик ва ўзгаришларни киритади, мулоҳаза юритади, қарор қабул қиласди, таваккалга қўл уради... ва бунинг барини ҳар куни амалга оширади.

Кичик бизнес эгаси ҳар кечада ўрнига чўзилар экан, ойликни қандай тўлаш, етказиб берувчилар билан ҳисоб-китоб қилиш, банк қарзларини тўлаш, муаммоларни ечиш ва даромадни ошириш, керакли ишни қандай бажариш ҳақида бош қотиради. Ҳар куни эрталаб кичик бизнес эгаси ўрнидан турар экан, ташкилотда муваффақиятга эришишга имкон берувчи янги йўлларни қидиради.

Кўп пуллар. Кичик бизнес. Уни Президент Кальвин Кулижнинг сўзлари билан қуийдагича

МУНДАРИЖА

Сўэбоши ёки сиз нима учун бу китобни ўқиб чиқишингиз керак?	3
куёш остида янгиликлар кўп	6
“Ҳа” ва “йўқ”	
ёки йирик компанияда рад этилган гоя бизнесингизни бошлаб бериши мумкин	8
Кичик бизнес учун гоялар манбалари.....	10
Муваффақиятта йўлни қандай белгилаш керак — бўлгуси тадбиркорнинг ҳаракатлар режаси.....	13
Бошқалар учун қийин, сизга осон бўлган иш билан шугулланинг	14
Кучук билан бургани тутиш — бу қизиқарли машгулот.....	17
Биринчидан: сизга истеъмолчи керак	19
Кичик бизнес эгасининг устун жиҳатлари	20
Кичик бизнес эгаси — мўъжиза яратувчи	21
Сотув — биринчи рақамли вазифа.....	23
Биринчи навбатда сотувчини ёлланг	26
Собиқ газета сотувчиларини ёлланг	27

Қариндошларни ёлланг... генофонддан батамом фойдаланиб бўлинмагунча.....	29
Бифштекс учун пул тўланг ва хот-дог тановул қилинг 31	
Иқтисод қиласига эга бўлинг.....32	
Қисқичларга пулни тежанг, лекин истеъмолчиларга эмас 37	
Illigitimi non carborundum: лотин тили — ўзик тил эмас 41	
60–30–10 қоидасига амал қилинг.....43	
Машхурликми ёки бойлик? бойликни танланг 45	
Уйни оғисга айлантируманг 46	
Доим нархни истеъмол қийматига уйгун боғланг.....49	
Маҳсулотни эмас, фойдани сотинг 53	
Бизнесдан воз кечманг.....55	
Мақсадларга эришиш учун таянч воситалардан фойдаланинг 56	
Шахсий ҳайдовчига эга бўлинг.....60	
“Агар у вафот этса-чи?”	63

Мыйбюкка қарши әмлаш	67
Нақд маблаг өзхирасини сақланг	71
Патентлар, сирлар ва осма құлф	73
Биллинг ва нарх қалькуляциясига доир йигилишларни мунтазам равишида үтказинг	77
Маркетинг ва ишлаб чиқариш үртасида алоқани йүлга қүйинг	78
Сүнгги сүз — истеъмолчига.....	81
Албатта, қайдларни киритинг	83
Ишламаётганингиэда ҳам ишлайсиз	87
Ҳаммадан күпроқ ишланг	89
Фақат бизнесде әмас, бизнес устида ҳам ишланг	92
Хато қилишдан құрқманг	94
Мажлис ва комиссиялардан үзингизни олиб қочинг	98
Сиәнинг “қайноқ түққизтәлигингиз”	100
Бугунги технологияга әга бўлинг ва эртанги кунни кутинг	101
500 та байрам табрикномаси йўлланг	103

Кутилмаган совгалар ташкил қилинг	104
Кичик бизнес әгасининг кунлик вазифалари рўйхати	106
Янги бизнес тавсифи	106
Сарфланган харажатларни қоплашни баҳолаш (1-қисм)	108
Сарфланган харажатларни қоплашни баҳолаш (2-қисм).....	111
Бозорингиз ҳажмини ҳисобланг	114
Қандай қилиб бошлангич маблагни қўлга киритиш мумкин?	117
Катта пуллар	119
Хотима	123

*Жеффри Жеймс Фокс — АҚШнинг
Коннектикут шаҳрида яшайди.
Бизнесга оид китоблар муаллифи,
маркетинг ва тренинг дастурлар
бўйича таниқли мутахассис.*

ISBN 978-9943-4610-7-9

9 789943 461079

Lituz.com

To'liq qismini
Shu tugmani
bosish orqali
sotib oling!